

CARTEA VECHĂ ROMÂNESCĂ DIN OAS, JUDEȚUL SATU MARE

ELENA BĂRNUȚIU

Lucrarea de față prezintă un număr de 76 de exemplare de carte românească veche păstrate în bibliotecile parohiilor din Țara Oașului, județul Satu Mare.

Majoritatea volumelor sînt rodul muncii tipografice de la Blaj. Dar și în această parte a țării, alături de tipăriturile blăjene, de aleasă prețuire se bucurau volumele aduse din Țara Românească și Moldova de cele mai multe ori cu mari sacrificii mai ales în condițiile în care este interzisă pătrunderea cărții de dincolo de munți în Transilvania.

Existența acestor valori culturale pe meleagurile Oașului sînt o dovadă în plus a ideii de unitate spirituală a românilor de pretutindeni.

Materialul este structurat cronologic în ordinea alfabetică a localităților deținătoare. În descrierea exemplarelor am respectat următoarea ordine: titlu, loc de apariție, an de apariție, bibliografie,¹ dimensiuni, paginație, legătură, însemnări manuscrise, O parte a acestor însemnări au fost consemnate și publicate² oferind crîmpeie de viață culturală românească din vremuri în care nici un sacrificiu nu era prea mare pentru păstrarea ființei naționale.

BATARCI

1. *Evangelie*, Blaj, 1776.

BRV, II (394), p. 214.

305×200 mm.

[4] f+344 p.

Legătură în carton și piele.

Inv. 303.

2. *Minologhion*, Blaj, 1781.

BRV, II (448), p. 273.

BRV, IV (448), p. 262.

¹ Ioan Bianu, Nerva Hodoș, Dan Simonescu, *Bibliografia românească veche*, I—IV, București, Socec & C., 1898—1944 (BRV).

² Darius Pop, *Mărturii strămoșești*, Satu Mare, (1938); Elena Bărnăuțiu, *Cartea veche românească din sec. XVIII în județul Satu Mare, Catalog de expoziție*, Satu Mare, 1980.

315×220 mm.

1149 p. + 63 p. (exemplar incomplet, lipsă foaia de titlu; numeroase greșeli de numerotare a paginilor).

Legătură în lemn și piele, urme de închizători.

De la p. 31 — p. 73:

„Anul 1782, în 1 zile a lui martie... la începutul cărții scrisă carele cît au dat bani, dintru carele chieșig am cumpărat această carte pentru treizeci și șase de florinți... cumpăratu-s-au această carte în zilele înălțatului împărat Iosif al doilea al Rîmlenilor, supt episcopul Andrei Bacinski, supt preotul și parohușul popa Iacob, cu osteneala curatorilor Mîndreț Nicoară, Turșuc Văsălie, Turșuc Ioan, Stirbă Ivan, curator și birău mare. Scrisu-s-au această carte prin mine Pop Ștefan de Bătarci, parohuș de Avaș Vamă, gr. cathol., decembrie 1782“.

Inv. 2.

3. *Octoih*, Blaj, 1792.

BRV, II (556), p. 349.

215×170 mm.

[1] f.+424 p.+194 p.+(1) f.

Legătură în carton și piele.

De la p. 9 la p. 51:

„În știință să fie cui să cuvine cum că această s. carte anume Octoih, o au cumpărat Pop Petre lăcuitor din Bătarci, pentru treisprăzece, adeca 13, zloți în tri bancao; și o au dat pe sama bisearecii Bătarciului... cumpăratu-s-au de la Eher Andrei, lăcuitor din Chiuza, în zilele împăratului Francisc, Ep. Andrei Bacinski al Muncaciului... Pop Ștefan parohușul Bătarciului, curatorii Mîndreț Nicoară, Pătraș Ștefan, Mîndreț Simion, cumpăratu-s-au în Bătarci, în 18 iunie 1804“.

Inv. 26.

4. *Triod*, Blaj, 1813.

BRV, III (834), p. 84.

345×225 mm.

[1] f.+630 p.

Legătură în lemn și piele.

Inv. 280.

5. *Apostol*, Blaj, 1814.

BRV, III (845), p. 95.

345×230 mm.

[1] f.+264 p.

Legătură în lemn și piele, urme de închizători.

Inv. 263.

6. *Evangelie*, Blaj, 1817.

BRV, III (940), p. 187.

330×215 mm.

[4] f. + 346 p. + (1) p.

Legătură în carton și piele.

Pe foaia liminară 1:

„În anul 1849 1 ianuarie ardendu biserica din Batarciu cu tote ale sale apparimente și cărți, această carte, anume Evanghelie, în 10 fior. argent în anul 1858 s-au cumpărat prin Grigorie Moraru și sora lui Maria Bedcanu locuitoriu din Bătarciu“.

„Se țene de beserica din Bătarciu“.

Inv. 262.

7. *Strastnic*, Blaj, 1817.

BRV, III (947), p. 189.

345 × 220 mm.

[1] f. + 217 p.

Legătură în lemn și piele, urme de închizători.

Pe f. liminară 2:

„Versul patimilor scris de Ioan Pop cantor învățător 24 III 1925“.

Inv. 281.

BOINEȘTI

8. [*Molitvenic*, Iași, 1749]

BRV, II (268), p. 109.

190 × 145 mm.

608 p. (exemplar incomplet, lipsă primele

[4] f. și ultimele 56 p.)

Legătură în lemn și piele.

De la p. 9 — p. 23:

„... și Pop Alexie ... pnetru ertare păcatelor lor și a celor mai dinainte ... părinți și frați ... anul 1801, octombrie 13. Supt stăpînire M. Ioan Feir parohușul și Vc. diacon Avașului“.

Inv. 19.

9. *Liturghii*, Blaj, 1756.

BRV, II (300), p. 134.

195 × 145 mm.

[1] f. + 230 p.

Legătură în lemn și piele, urme de închizători.

Pe f. liminară 2:

„Rugăciune la aducere de pîrgă. Scris Pop Ștefan de Bătarci parohuș“.

De la p. 23 — p. 61:

„Iată această sfîntă Liturghie au cumpărat anume Zele Simeon din Boinești, drept păcatele tătune-său și a mine sa și a tot rodul său și au pus în beserica ... la hramul sfîntei noastre Parascovie. Iară

cine se va afla se o fure să fie blestemat de 318 sfinți ... procleat, anatema. 1766. Scris-am în luna lui martie în 25“.

Inv. 80.

10. *Apostol*, Blaj, 1767.

BRV, II (348), p. 172.

310×195 mm.

[1] f.+137 f. (exemplar incomplet, lipsă f. 138).

Legătură în lemn și piele, urme de închizători.

De la f. 1 — f. 8:

„Acest sfânt Apostol l-au cumpărat boineștenii și l-au pus în beserica lor unde este hramul stei Paraschevi și cine-l va fura sau tăgădui să fie anatema, 1786“.

Inv. 27.

11. *Octoih*, Blaj, 1792.

BRV, II (556), p. 349.

210×160 mm.

[2] f.+424 p.+196 p.

Legătură în lemn și piele.

Pe f. de titlu:

„Ex libris Ecclesiae gr. cat. Bujanhaszaensis“.

Inv. 81.

12. [*Viețile sfinților din luna octomvrie*,
Mănăstirea Neamțului, 1809].

BRV, III (773), p. 15.

370×230 mm.

f. 2 — 164 (exemplar incomplet)

Legătura lipsă.

Inv. 83.

CĂLINEȘTI — OAȘ

13. *Triodion*, Rîmnic, 1731.

BRV, II (204), p. 42.

311×215 mm.

[3] f.+417 f.

Legătură în lemn și piele.

Inv. 12.

14. [*Antologhion*, Rîmnic, 1737].

BRV, II (215), p. 52.

325×220 mm.

f. 6 — 578! (exemplar incomplet)

Legătura lipsă.

Inv. 13.

15. [*Penticostarion*, București, 1743].
BRV, II (232), p. 70.
295×220 mm.
f. 10 — f. 224 (exemplar incomplet, lipsă primele 11 f. și ultimele 4;
f. 184 numerotată greșit 181).
Fără legătură.
De la f. 16 — f. 21:
„Această sfântă carte au cumpărat călineștenii și cu popa Ion ...
parohușul din Călinești, din Iușul Morei ... 1753“.
Inv. 14.
16. *Evangelhie*, Blaj, 1817.
BRV, III (940), p. 187.
345×220 mm.
[3] f.+346 p.+[1] p.
Legătură în lemn și piele, urme de închizători.
Pe f. liminară 1:
„În ziua de 24 XII duminica am cetit proclamația regelui nou
Carol dată din 21 novembrie“.
Inv. 15.

CERTEZE

17. *Biblia*, Blaj, 1795.
BRV, II (595), p. 380.
385×250 mm.
[7] f.+894 p.+246 p.+(3) f.
Legătură în lemn și piele, urme de închizători.
Inv. 60.
18. *Strastnic*, Blaj, 1817.
BRV, III (947), p. 189.
347×215 mm.
[1] f.+217 f.
Legătură în carton.
Inv. 9.

COMLAUȘA

19. *Liturghii*, București, 1741.
BRV, II (220), p. 55.
190×140 mm.
[2] f.+246 p.
Legătură recentă în carton.
De la p. 5 — p. 15:

„Anume Ionaș au cumpărat această sfântă carte în 6 florinți cu găzdie domisale, cu Mărie, se-i fie pomană în veci ... pomenește doamne pre rolul tău Ioan, Mihai, Mărica, în beserica Bătarciului“.

Inv. 9.

20. [Catavasier, Rîmnic, 1753].

BRV, II (286), p. 122

142×98 mm

p. 7—211 (exemplar incomplet)

Legătură în lemn și piele

Pe coperta 1 interior:

„A besericei den Comlăușa s-a legat în 17 april 1878“.

Inv. 11.

21. [Catavasier, Blaj, 1793].

BRV, II (559), p. 351.

BRV, IV (559), p. 267.

168×100 mm.

p. 3—431 (exemplar incomplet, lipsă p. 423—426; p. 427 numerotată greșit 431).

Fără legătură.

De la p. 15 — p. 23:

„Acesta Catavasier ... a lui Chiș Petre notar din Batarci, remase carte din Berindan, Chiș Ștefan“.

Inv. 19.

22. *Triod*, Blaj, 1800.

BRV, III (629), p. 420.

365×230 mm.

[1] f.+630 p.

Legătură în lemn și piele, urme de închizători.

Pe p. 1:

„Acesta carte cu nume Triodion să țâne de biserica de Comlăușa anul Domnului 1841“.

Inv. 13.

23. *Liturghii*, Blaj, 1807.

BRV, II (721), p. 502.

233×177 mm.

[2] f.+204 p.

La legare au fost plasate în față p. 200—204.

Legătura în lemn și piele, urme de închizători.

Pe f. liminară 1:

„Se țene de beserica din Comlăușă s-au cumparatu în anul 1858“.

Pe f. liminară 2:

„Seteni(i) din Comlăușa au cumpăratu“.

„În an 1886 mărturișiți juni școlari 36“.

Inv. 17.

24. *Apostol*, Blaj, 1814.

BRV, III (845), p. 95.

345×230 mm.

[1] f.+264 p.

Legătură în lemn și piele, urme de închizători.

Pe f. liminară 1:

„A beserici(i) gr. cath. Comloușa s-a legatu în 16 martie 1852“.

Inv. 14.

25. *Evangelie*, Blaj, 1817.

BRV, III (940), p. 187.

345×230 mm.

[4] f.+346 p.+(1) p.

Legătură în lemn și piele, urme de închizători.

Pe f. liminară 1:

„Se țene de beserica din Comloușa s-au cumpăratu în anulu 1858“.

Inv. 15.

26. *Strastnic*, Blaj, 1817.

BRV, III (947), p. 189.

347×220 mm.

[1] f.+217 p.

Legătură în lemn și piele, urme de închizători.

Inv. 12.

GHERTA MARE

27. *Penticostarion*, București, 1743.

BRV, II (232), p. 70.

315×215 mm.

[2] f.+224.

Greșeli de paginație:

f. 77 apare de 2 ori, la legare f. 11 plasată înainte de f. 10; după f. 97 numerotarea se reia de la 94;

exemplarul prezintă numeroase greșeli de paginație.

Legătură în lemn și piele, urme de închizători.

De la f. [1]:

„...iată această carte am cumpărat eu Popa Iacob cu gazde me cu Irine o amu dat să fie în veci pă beseacă di mine să nu îndrăznească di beșecă să o fure sau să o vinze...“.

Inv. 20.

28. [*Triod*, București, 1746].
BRV, II (261), p. 102.
BRV, IV (93), p. 59.
325×210 mm.
f. 2—355 (lipsă începutul, f. 188—190).
Numeroase greșeli de paginație.
Legătură de lemn și piele, urme de închizători.
De la f. 6:
„Această carte din Gherța Mare ști se așe Popa Toader din
Gherța ... 10 florinți vonași drept ca să carte aceasta ...“.
Inv. 36.
29. [*Orologhion*, Blaj, 1766].
BRV, II (346), p. 170.
BRV, IV (346), p. 251
160×95 mm.
[3] f.+795 p. (exemplar incomplet).
Legătură în lemn și piele, urme de închizători.
Pe f. liminară 2:
„În anul 1853 — le au fost vînt mare cît au aborit ... lemne și
pomi și case multe“.
Pe f. liminară 2 verso:
„Anul 1853 au fost vînt mare și în anul 1893 încă a fost vînt
mare“.
Inv. 27.
30. [*Orologhion*, Blaj, 1766].
165×97 mm.
p. 7—791 (exemplar incomplet).
La legare multe pagini au fost plasate greșit.
Legătură în lemn și piele, urme de închizători.
Pe f. liminară 1:
„Această carte anume Ceaslov să cuvine la s(fin)ta beserică de
Gherța Mare anul 1852. Scris-am eu Vasile Hotca ... cantor“.
Pe f. liminară 2:
„Această carte este proprietatea bisericii gr.cath.rom. din Gherța
Mare. Preot fiind Iustin Pop, cantor învățător Ioan E. Brătean, curator
primar Iacob Bene însemnați în anul 1908 ianuar 6 în ajunul sft.
Crăciun sera.“
Inv. 26.
31. [*Octoih*, Blaj, 1770].
BRV, II (371), p. 194.
BRV, IV (371), p. 252.
190×150 mm.
f. 1—200; f. 21—94 (exemplar incomplet).

Fără legătură.

De la f. 1—10:

„Această sfântă carte Octoih o au cumpărat ... și o au pus în sfânta beserecă carea easte pe hramul Sfinților Arhangheli Mihali și Gavril în zilele lui Popa Chirilă din Gherța Mică, preut și a dat în strana din Gherța Mare, în anul domnului 1772, în luna lui aprilie în 7 zile“.

Inv. 25.

32. *Evangelhie*, Blaj, 1776.

BRV, II (394), p. 214.

300×205 mm.

[4] f.+344 p.

Legătură în lemn și piele.

De la p. 1—7:

„Această s. *Evangelhie* ... sama sfintei beseareci în anul 1801“.

Inv. 19.

33. [*Minologhion*, Blaj, 1781].

BRV, II (448), p. 273.

BRV, IV (448), p. 262.

325×205 mm.

p. 19—1149+50 p. (exemplar incomplet)

Fără legătură.

Inv. 23.

34. *Octoih*, Blaj, 1783.

BRV, IV (179), p. 96.

206×172 mm.

[1] f.+478 p.+224 f.

Legătură în lemn și piele, urme de închizători.

Pe f. liminară 1:

„Peste tote scrisorile fiind aceasta scrisoare ce mai însemnată, fiindcă o au cumpărat Chiș Ștefan sezînd în Medieș, cu 40 de zloți bani, pă acest Octoih din Mădăras“.

Inv. 22.

35. [*Molitvenic*, Blaj, 1784].

BRV, II (475) p. 290.

BRV, IV (475), p. 264.

205×160 mm.

p. 3—606 (exemplar incomplet, lipsă p. 249—302 și p. 607; p. 451 numerotată 401).

Fără legătură.

Inv. 24.

36. *Liturghii*, Sibiu, 1798.
BRV, II (615), p. 403.
210×170 mm.
[2] f.+336 p.
Legătură în lemn și piele, două închizători.
Inv. 21.

GHERTA MICA

37. [*Euhologhion*, Tîrgoviște, 1713].
BRV, IV (49), p. 41.
190×145 mm.
p. 17—490 (exemplar incomplet).
Fără legătură.
Inv. 178.
38. [*Octoih*, Blaj, 1792].
BRV, II (556), p. 349.
215×175 mm.
p. 7—242+190 p. (exemplar incomplet).
Fără legătură.
Inv. 177.
39. [*Ceaslov*, Blaj, 1793].
BRV, II (562), p. 353.
165×100 mm.
722 p. (exemplar incomplet, lipsă f. de titlu, primele 13 pagini și sfîrșitul).
Fără legătură.
De la p. 13—19:
„... cu 7 florinți și au dat și au pus în beseseca Gherței Mici, în zilele diacului popa Gabor, diac satului“.
Inv. 176.
40. *Catavasier*, Blaj, 1824.
BRV, III (1205), p. 434.
175×95 mm.
[3] f.+448 p.+[7] p.
Legătură în lemn și piele.
Inv. 175.

LECHINTA

41. *Strastnic*, Blaj, 1773.
BRV, II (382), p. 203.
325×208 mm.

[1] f. + 187 p.

Legătura în lemn și piele, urme de închizători.

La p. 187:

„Această s. carte o au cumpărat Pop Dănilă cu feciorul dumisale, anume Iacob, drept 4 florinți și o au dat în besereca de Lechința ca să le fie pomană vecinică a tot rodul lor. În anii Domnului 1784. octom. în 27 de zile. Scris-am eu popa Marcu Borotă fiind parohuș în Lechința“.

„În anul 1901 au fost forte bună primăvera. Lechința 10 april Emeric Babiciu, cantor învățător“.

Pe p. 187 verso:

„În Lechința am venit de cantor învățător în anul 1894, febr. 23“.

Inv. 9.

42. *Evanghelie*, Blaj, 1776.

BRV, II (394), p. 214.

345 × 222 mm.

[4] f. + 344 p.

Legătură în lemn și piele, urme de închizători.

Pe f. titlu verso:

„Urgia timpului a adus tote mijloacele să se pună în apărarea patriei, și așa s-a întâmplat că în anul D^{lui} 1917 luna mai 25 s-a demontat clopotul de greutate cam de 20 kg ca să se folosească spre turnarea tunurilor.

Semne triste. Lechința 25 mai 1917. Semnat: Mihail Berinde preot local“.

De la p. 1—21:

„Această sfintă și dumnezeiască carte anume *Evanghelie* o au cumpărat jupînul popa Iacob cu iubită și încredințată soața dumisale anume Indreiută Mărică drept 17 florinți vonași. Ca să le fie pomană veșnică și o dat în numele lui Dumnezeu pă sama sfintei beserici din Lăcănța fiind parohuș eu popa Marcu Borota atunci în Lăcănța. Anii domnului 1796 august 17 zile“.

Inv. 10.

43. [*Minologhion*, Blaj, 1781].

BRV, II (448), p. 273.

BRV, IV (448), p. 262.

335 × 220 mm.

p. 25—1149 + 25 p. (exemplar incomplet).

Fără legătură.

Inv. 8.

44. *Penticostarion*, Sibiu, 1805.

BRV, III

340×208 mm.

[1] f.+362 p.

Legătură în carton și piele

Pe f. titlu verso:

„În anul 1903 în ziua de Sf. Paști au nins și vent friguros. 1903 april 19, Emeric Babiciu, cantor învățător“.

„Frumoasă vreme în anul 1906 14/IV“.

La p. 267:

„În anul 1903 la Rosali au fost o vreme frumoasă, Emeric Babiciu cantor învățător“.

Pe coperta 1 interior:

„În Prilog adunarea de primăvară se va ține în 26 aprilie 1900 Emeric Babiciu“.

„Anul 1903 în 18 aprilie au fost ploie mare în simbăta mare“.

Pe f. liminară 1:

„În anul 1904 în ziua de Paști și tote sărbătorile au fost...“

Pe f. liminară 1 verso:

„În 1904 primăvera secetoasă au fost“.

Pe f. liminară 2:

„În primăvara anului 1951 au friguroasă pînă în perioada Strasnicului a fost forte frig și zăpadă pe dealuri“.

„Egsamenu s-au ținut în anul 1897 la 18 Maiu într-o zi de marți în Lechința“.

Inv. 11.

MOISENI

45. *Liturghii*, Blaj, 1807.

BRV, II (721), p. 502.

225×185 mm.

[1] f.+204 p.

Legătură în carton.

Inv. 3.

46. *Apostol*, Blaj, 1814.

BRV, III (845), p. 95.

327×210 mm.

[1] f.+264 p.

Legătură în carton și piele.

Inv. 4.

47. *Evangelhie*, Blaj, 1817.

BRV, III (940), p. 187.

345×225 mm.

[3] f.+346 p.+[1] p.

Legătură în carton și piele.

Inv. 5.

48. *Strastnic*, Blaj, 1817.

BRV, III (947), p. 189.

345×218 mm.

[1] f.+217 p.

Legătură în carton și piele.

Pe f. liminară 2:

„În anul 1876 din luna lui februarie 20 au început a se topi umetu și a se face primavara...“.

Inv. 9.

49. *Octoih*, Blaj, 1825.

BRV, III (1242), p. 474.

206×170 mm.

[1] f.+434 p.+239 p.+[2] p.

Legătura în carton și piele.

Pe f. liminară 1:

„Sub preotul Andrei Berinde și a cantorului Gheorghe Pop și a curatorului Finta Grigore s-a compactat în piele. Moišeni la 27 ianuarie 1936“.

Inv. 6.

NEGREȘTI OAS

50. *Triod*, București, 1746.

BRV, II (261), p. 102.

BRV, IV (93), p. 59.

310×195 mm.

[2] f.+355 f.

Greșeli de paginație; f. 130 numerotată 131, f.

205 numerotată 203, f. 208 numerotată

206, f. 211 numerotată 209, f. 223 numerotată

217, f. 267 numerotată 269, f. 296 numerotată

269, f. 310 numerotată 301,

f. 295 numerotată 3.

Legătură în lemn și piele,

urme de închizători.

De la f. 62 la f. 80:

„Anul domnului 1758. Această carte, Triod, au cumpăratu popa Lup din Negrești și au pus în besereca de Negrești pentru păcatele domnisale și a părinților săi, dreptu 19 florinți; și Ioan Ciuntul au dat în dinsa 8 florinți și Nicoricu Lupu 3 florinți drept păcatele lor;

pus în besereca de Negrești ce să le fie în veciu pomană iară cine să va afla blăstămatu să ce din biserică și vîndză să fie procleatu și anătima în veci“.

Inv. 22.

51. *Evanghele*, București, 1760.

BRV, II (319), p. 149.

300×210 mm.

f. [1]+180 f.

(lipsă de la început [3] f.)

Legătură în lemn și piele.

De la f. 57 la f. 64:

„Această sfîntă Evanghelie au plătit Pop Ion pomenire lor să fie în veci să fie pînă a șapte sămînție și o dat lui Pop Alexandru . . . iară cine să va afla să o streineze din mîinle lui să fie afurisit de 318 sfinți părinți, iară Pop Ion zice așa că din care mină . . . (text tăiat în urma relegării volumului) cine va preot că fie pe toată viața lui să poată sluji după e. Să fie pomană pintru sufletul cui au plătit. Amin.“

Inv. 28.

52. *Evanghelie*, Blaj, 1765.

BRV, II (342), p. 164.

327×210 mm.

[4] f.+363 p.+[1] f.

Legătură în lemn și pînză.

De la p. 1 la p. 43:

„Această sfîntă Evanghelie o au cumpărat roba lui Dumnezeu, Todoră, în 11 florinți . . . printru sufletul său și a părinților ei, anume Giurca Ion și a maica sa Ohima și a tot rodul pînă la șaptele niam, să le fie pomană în veci și o au pus și au dat pomană în besereca din Negrești; și cine o va clinti sau o va fura și cine o va vinde și cele cine o va cumpăra și batăr cine o va clinti și o va sminti din besereca mai sus numită, Negrești, să fie afurisit, anatema, procleiat, blăstămat de Tatăl, Fiul și Duhul sfînt, de trei sute 18 sfinți părinți. Scrisu-s-au acest pomelnic în Negrești, supt stăpînire înălțate Creesi nostre, Maria Terezii, supt vlădicia de la Munkaci, Ioan Bradaci, în dzilele preotului Constantin. Anul Domnului 1768, luna lui septemvrie, 14 dzile“.

Inv. 12.

ORAȘU NOU-VII

53. *Apostol*, Blaj, 1802.

BRV, II (644), p. 433.

354×220 mm.

[1] f.+258 p.

p. 258 numerotată 248.

Legătură în lemn și piele,
urme de închizători.

De la p. 3 la p. 5:

„... Această carte anume Apostol... cinstita eclejie a Iojibului...“.

Inv. 74.

RACȘA

54. [*Antologhion*, Rîmnic, 1737].

BRV, II (215), p. 52—54.

350×255 mm.

604 f. (exemplar incomplet, lipsă f. de titlu, f. 2—8 și ultima filă; erori de numerotare a filelor; f. 36, 93, 152, 435, 485 de 2 ori, f. 38, 94, 154, 436, 487 lipsă în sistemul de numerotare; f. 532 numerotată 534 și f. 493 numerotată 483).

Fără legătură.

Inv. 5.

55. *Penticostarion*, Iași, 1753.

BRV, II (289), p. 123.

325×208 mm.

[2] f.+224

Legătură în lemn și piele,
urme de închizători.

De la f. 3—23:

„Această sfîntă carte o au cumpărat Griga Arionasa și Măriuța lui Găvrus Mihai drept 14 vonaș florinți, pintru sufletele lor și a părinților săi și a pus în besereca de Racșe să le fie pomană. Cine o va străina să fie afurisit de 318 de părinți sfînți“.

Inv. 247.

56. *Evangelie*, Blaj, 1776.

BRV, II (394), p. 214.

335×210 mm.

[4] f.+344 p.

Legătura în lemn și piele,
urme de închizători.

De la f. [1] — p. 10:

„Această s. carte o au cumpărat anume Dipruc Ioan pentru 16 florinți vonaș ca să fie în besereca de Racșa în veci“.

Inv. 248.

57. [*Octoih*, Blaj, 1792].
BRV, II (556), p. 349.
193×160 mm.
[1] f.+424 p.+196 p.
(p. 182 numerotată 162,
p. 183 numerotată 163).
Legătură în lemn și piele,
urme de închizători.
De la p. 1—37:

„Această sfântă carte, anume *Octoih*, prim sărguiala cinstitului preot Vasilie parohuș Racșe, Vasilie Pop, ca să se iee sama sfintei besereci de Racșe și o au cumpărat poporo să fie întru tot neamul lor cutare Crăciun Vasilie . . . , cutare Tonche Marie întru tot neamul ei pomeniți să fie, cutare Mihne Toader, întru pomenire fericire neamurilor lor, să fie purure în cinstita besereca Racșii pentru acesteși tri neamuri: ca nime să nu cuteze a o înstrăina pentru pedeapsa, afurișiți și să fie blăstămați de sfinta adunare de la Nichia și de toți sfinții părinți. Amin. Zile 1 aprilie 1804 și s-au dat pentru dînsa 17 zloți“.
Pe o filă liberă:

„Anul 1817 ca acee fomete au fost cît mulți oameni de foame au murit precum (acestor) . . . Matricolu acestuc sat Racșe s-a vede și au mîncat scoartă de steiu de ulmu coceni bălin l-au sfărmat și au mîcinat și nici ave sare nici oțitu . . . nici poame întru acela annu n-au fost și o dică de mălaiu au fost 27 zloți, o dică orzu 17 zloți, o dică de săracă 19 zloți, o dică de ovăz 10 zloți și au murit întru acesta sat dintre sătenii numai locuitori fără cei străini o sută 20 și 2 de oameni.

TARNA MARE

58. *Apostol*, Buzău, 1743.
BRV, II (230), p. 65.
BRV, IV (230), p. 239.
205×185 mm.
[1] f.+178 f.
F. 31 numerotată 176 și f. 83 numerotată 87.
Legătură în carton și piele.
Pe f. liminară 1:

„Această sfântă carte să cuvine cătră s. beserecă din Tarna Mare. Anul domnului 1841“.

Inv. 1.

59. *Penticostarion*, București, 1743.
BRV, II (232), p. 70.
305×205 mm.
[2] f.+228

După f. 79 numerotarea revine la 94.

Legătură în carton.

Pe f. liminară 2:

„În 1829, în 19 zile, luna iunie 9 ceasuri după miazăzi, adică seara... cutremur mare de pământ cînd dinuntru casele s-au..., multe biserici s-au stricat, casă s-a întrupat în pământ, oameni foarte tare s-au îngrozit, mare pagubă au făcut la toți.“

Inv. 21.

60. *Antologhion*, Rîmnic, 1745.

BRV, II (237), p. 80.

280×190 mm.

[4] f.+553 f.

Legătură în lemn și piele.

De la f. 13—20:

„Această carte, anume Mineiu o au cumpărat anume Dude Andrei și Dude Iacob, lecuitor în Tarna Mare și au dat dershptă pre dînsa 30 de florinți și au pusă în sfîntă beserică din Tarna Mare, pomană și iertare păcatelor lor și a părinților pînă la a șapte seminție“.

De la f. 2 la f. 9:

„Mineiu... au dat tînerie anume... 34 de florinți și o au furată odată 1764“.

Inv. 3.

61. *Antologhion*, Rîmnic, 1766.

BRV, II (345), p. 170.

BRV, IV (345), p. 251.

305×205 mm.

[4] f.+572

Legătură în lemn și piele, urme de închizători

De la f. 49 la 68:

„În numele Tatălui și al Fiului și a Sf. Duh iată făgăduit, cu Bri-ceaf Ioan cum că de acesta feliu de carte cînd ni să va da înainte o voi cumpăra cu sîrguri al meu... iară ide m-aș ajunge eu a o căpăta fecioriu meu Gheorghe și așe nici el,... nepot al meu fecioriu a lui Gheorghe avînd acela norocu de o au căpătat și plătit cu al său kielșig, adecă cu 30 de florinți și 2 nemțăști, precarele cumpărătoriu eu făcătoriu acești scrisori popa Ștefan de Bătarci a aceluiași sat, și parasul l-am auzit, văzut pînă cînd pe sama aceluiași sat adecă Comloușe“.

Inv. 4.

62. *Triodion*, Blaj, 1771.

BRV, IV (151), p. 89.

350×215 mm.

[2] f.+237

F. numerotată greșit 55.

Legătură în lemn și piele, urme de închizători.

De la f. 1—5:

„... au luat cu feciorul dumisale cel mai mic Ion, în 19 florinți această sfântă carte ca să-i fie pomenire din neam în neam și să se poată ști ei între cititorii sfintei beserici aceștie ... și o au pus pomană în veci neclintită ...“.

Inv. 5.

63. *Strastnic*, Blaj, 1773.

BRV, II (382), p. 203.

330×207 mm.

[1] f.+187 p.

Legătură în lemn și piele, urme de închizători.

De la p. 9—25:

„În știința să fie tuturor cui se cuvine cum că această carte, anume *Strastnic*, s-au cumpărat de mine, Popp Ștefan de Bătarci, paroh de Tarna Mare, în 7 zile a lunii lui iulie, anul 1802, pentru 10 zloți pentru fericita pomenirea sa, Tiblanki Gheorghie, de la care s-au cumpărat din bună voință și s-au îngăduit afară de cei 10 zloți, și pînă vare fi alta în biserica din Tarna o dau întru aceștiași s- bisearecă ca să slujească cu dînsa, iară de nu să va întîmpla să se slujească alta, o va rămîne acolo în pururea; și cine să ar întîmpla a ceti și sluji de pe dînsa să roage pe Dumnezeu ca să iarte păcatele, cine iară s-are întîmpla să o fure sau depărteze afară de pricina mai sus pusă, să fie afurisit.“

Inv. 6.

64. *Octoih*, București, 1774.

BRV, II (388), p. 206.

300×185 mm.

[15] f.+437.

Greșeli de paginație:

f. 83 și 190 nenumerate, f. 119 numerotată 159, f. 252 numerotată 256, f. 272 numerotată 271, f. 381 numerotată 371.

Legătură în lemn și piele, urme de închizători.

Pe f. 14:

„Această carte, anume *Octoih*, l-am cumpărat eu popa Ioan Chiș, diacul din Tarna Mare și am dat pentru dînsa 30 de florinți ca să fie pomană și iertare păcatelor tuturor rodului, moși și strămoși pînă la a șapte și a mie sămînță. Anul domnului 1783 luna lui mai 7 zile“.

Inv. 7.

65. *Evanghelie*, Blaj, 1776.

BRV, II (394), p. 214.

345×215 mm.

[4] f.+344 p.

Legătură în lemn și piele, urme de închizători.

Inv. 24.

66. *Triodion*, Blaj, 1800.

BRV, II (629), p. 420.

325×220 mm.

[1] f.+630 p.

Legătură în carton și piele.

Inv. 8.

TIRȘOLT

67. *Octoih*, Rîmnic, 1742.

BRV, II (227), p. 62.

200×150 mm.

F. 6—253+121 (exemplar incomplet), lipsă de la început [4] f.+5 și f. 122—124 numerotarea a doua.

Fără legătură.

Inv. 92.

68. [*Evanghelie*, Blaj, 1776].

BRV, II (394), p. 214.

300×200 mm.

p. 1—342 (exemplar incomplet, lipsă primele [4] f. și p. 343—344).

Fără legătură.

De la p. 1:

„Această sfântă Evanghelie s-au cumpărat de Ana Stetca pă sama besericii de la Tîrșolt a cuvioasei Paraschiva pentru pururea și a soțului său pomenire. Anu 1782 luna lui iulie 11 zile“.

Inv. 16.

TRIP

69. *Evanghelie*, Blaj, 1776.

BRV, II (394), p. 214.

335×210 mm.

[4] f.+344 p.

Legătură în lemn și piele,
urme de închizători.

De la p. 3—13:

„Această sfântă și dumnezeiască Evanghelie a părintelui Popa Petre din Lușca cine s-ar întâmpla să o fure să fie afurisit în 318 de părinți sfinți, scris-am eu Petre să nu fie supărare“.

Inv. 5.

TUR

70. [*Evanghelie*, Blaj, 1765].

BRV, II (342), p. 164.

325×210 mm.

[2] f.+353 p.

(exemplar incomplet, lipsă primele [2] f. și p. 354—363+[1] f.

Legătură în lemn și piele.

De la p. 1—43:

„Evanghelie pintru că eu Petre Simion cu soța me cu Todasia și cu feciorii mei cu Alexa și Văsălie o amu cumpărat și o dăm în sfînta beserecă în Tur de să fie atât rodului a viilor și a morților noștri ca a tătă săminție în feciori și fete pintru acee în știință să fie la toți că noi tot rodulu o dăm în sfînta beserecă și să nu potă zice nime că do(a)r îi a lui nici să nu o potă fura, nici a o schimba, că cine o schimba sau fura să fie anafătima și fie blăstămat cu 3 sute și optusprăzece părinți sfinți de la săborul de Nichie că are și datoriu să fie fiește preut a pomeni și pre această rudenie cînd a sluji în sfînta liturghie. Martie 24 1773 Popa Ion.“

P.45—49:

„Pentru care am dat 20 de vonași florinți iară am dat pentru legătură 5 vonași în anul 1781 mai sus numitu.“

Inv. 18 a.

71. *Liturghie*, Sibiu, 1798.

BRV, II (615), p. 403.

210×175 mm.

[2] f.+336 p.

Legătură în carton și piele.

Inv. 359.

TURȚ

72. [*Antologhion*, Rîmnic, 1705].

BRV, I (147), p. 462.

310×210 mm.

f. 15—406 (exemplar incomplet, lipsă primele [2] f.+14).

Fără legătură.

Inv. 581.

73. [*Octoih*, București, 1746].
BRV, II (249), p. 93.
190×135 mm.
p. 17—464+162 p.
Lipsă de la început [2] f.+16 p.
și p. 163—200 numerotarea a doua.
Legătură în lemn și piele, urme de închizători.
Pe p. 96:
„... 1816 în Turț“.
Inv. 579.
74. [*Molitvenic*, Blaj, 1757].
BRV, II (306), p. 141.
200×155 mm.
p. 3—436 p.+8 p.+22 p.
Exemplar incomplet, lipsă primele [3] f. și p. 1—2 și sfârșitul.
Fără legătură.
De la p. 13—41:
„Această sfânta carte o cumpărat Moț Toader... Todoră și cu feciorul său Lazăr, deat 5 florini... pă biserica din Turț așa ca nimenea de la biserică să nu o poată înstrăina... în 17 zile noiembrie“.
Inv. 576.
75. [*Penticostarion*, Rîmnic, 1767].
BRV, II (351), p. 173.
320×213 mm.
f. 4—255.
Exemplar incomplet.
Lipsă foaia de titlu.
De la f. 157 numerotarea sare la 161.
Fără legătură.
Inv. 580.
76. *Liturghie*, Sibiu, 1798.
BRV, II (615), p. 403.
215×180 mm.
[2] f.+336 p.
Fără legătură.
Inv. 573.